

July 27, 1993

Letter No. UKOR/21-830, First Deputy Minister of Foreign Affairs of Ukraine, M.P. Makarevych, to Vice Prime Minister of Ukraine, V.M. Shamarov

Citation:

"Letter No. UKOR/21-830, First Deputy Minister of Foreign Affairs of Ukraine, M.P. Makarevych, to Vice Prime Minister of Ukraine, V.M. Shamarov", July 27, 1993, Wilson Center Digital Archive, Archive of the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine, fond 1, delo 7058. Obtained and translated by Mariana Budjeryn.

<https://digitalarchive.wilsoncenter.org/document/208191>

Summary:

Makarevych describes possible alternate scenarios for ways forward on Ukraine's proposals to maintain nuclear weapons in Ukrainian territory and to adopt START-1 and the Lisbon Protocol.

Credits:

This document was made possible with support from Carnegie Corporation of New York (CCNY)

Original Language:

Ukrainian

Contents:

Transcript - Ukrainian

Translation - English

УКОР/21-830

27.07.93

Віце-прем'єр-міністру України

В.М. Шмарову

Копія: Міністру оборони України

К.П. Морозову

Шановний Валерію Миколайовичу,

На Ваше доручення № 14678/4 від 1 липня ц.р. стосовно пропозиції народного депутата України Толубка В.Б. щодо ядерної зброї, космосу, флоту НКР України має повідомити таке.

1. Згадані пропозиції щодо ядерної зброї, розташованої на території України, передбачають її застосування Україною як засобу стримування потенційних агресорів.

При цьому аналізуються два варіанти: по-перше, створення української атомної, у тому числі військової, промисловості повного циклу, по-друге, підписання з Російською Федерацією угод про спільну експлуатацію і використання «української ядерної зброї».

Перший варіант, як це визнає і сам автор, не є реальним, бо потребує неможливих з урахуванням стану економіки України асигнувань і надмірного часу. При цьому не враховується один з головних аргументів - неможливість створення випробувального полігону для ядерних вибухів на території України, або організації таких випробувань в інших країнах.

Другий варіант також не має під собою підґрунтя. З урахуванням нинішнього стану відносин з Росією і її прагнення за будь-яку ціну якнайшвидше позбавити Україну ядерного потенціалу, очевидно, що Москва може піти на це лише за умови тісного політичного і військового союзу, зміни статусу стратегічний ядерних сил на території України.

Обидва запропоновані варіанти суперечать проголошеному в Декларації про державний суверенітет України і підтвердженому в Заяві Верховної Ради від 24 жовтня 1991 року і в Постанові Верховної Ради від 9 квітня 1992 року наміру стати в майбутньому без'ядерною державою і не брати участі у військових блоках, тобто офіційному курсу України.

2. Відносно ставлення до Договору про СНО-1 і Лісабонського протоколу, автор також аналізує два потенційних варіанти: Україна, перш за все (і в першому, і в другому варіантах), проголосує себе ядерною державою, потім, за першим, - ратифікує Договір про СНО-1 і Лісабонський протокол, але з рядом застережень (відкладає вирішення питання про приєднання до ДНЯЗ до 1995 року; підписує меморандум чотирьох ядерних держав СНД про розподіл лімітів та обмежень за Договором про СНО-1; ратифікує Мінську угоду про статус СЯС; укладає з Росією двосторонню угоду про комплексне вирішення військово-технічних і військово-економічних питань), за другим, - не ратифікує Договір про СНО-1 і приймає рішення про майбутнє ракетно-ядерної зброї на базі двох- та багатосторонніх угод.

Автор не наводить детального аналізу цих варіантів і навіть не намагається при

цьому торкнутися можливих наслідків їх прийняття Україною і реакції у світі на такі дії, тобто підхід до проблем звужується до якихось сумнівних академічних меж, які є дуже далекими від реальності.

3. На нашу думку заслуговують на увагу пропозиції автора щодо використання космічного простору шляхом створення національно орбітального угруповання подвійного (народно-господарського та військового) призначення. Проте, при цьому слід також враховувати, що на даний час космічна, особливо військова, діяльність Росії дуже обмежена (немає особливо чого ділити) крім того, Росія потребує значно більшої космічної інфраструктури - супутників, наземної мережі тощо, ніж України. Це треба враховувати при вирішенні питань спільного фінансування.

4. Стосовно пропозицій автора щодо проблем, пов'язаних з Чорноморським флотом. Деякі висловлені ідеї, незважаючи на їх привабливість з точки зору економічної і, можливо, військової, не збігаються з позицією керівних органів України, в ряді випадків не відповідають її інтересам. З іншого боку, такі питання, як можливість оренди Росією окремих наземних споруд і, навіть, баз, а також «пакетні» рішення детально проробляються державною делегацією України на переговорах з Росією.

З повагою

Перший заступник міністра

Закордонних справ України М.П. Макаревич

UKOR/21-830
27.07.93 [handwritten]
To the Vice Prime Minister of
Ukraine
V. M. Shmarov

Copy: Defense Minister of Ukraine
K. P. Morozov

Dear Valeriy Mykolayovych,

Per your request No. 14678/4 of July 1 of this year regarding proposals of the people's deputy of Ukraine Tolubko V. B. concerning nuclear weapons, space, navy, NKR [Scientific Consultative Council] of Ukraine reports the following.

1. The mentioned proposals regarding nuclear weapons located on the territory of Ukraine provide for their use by Ukraine as means of deterrence of potential aggressors.

Two scenarios are being analyzed to this end: first, the creation of a full cycle of Ukrainian nuclear industry, including military applications, and second, conclusion of agreements with the Russian Federation on joint operation and use of "Ukrainian nuclear weapons."

The first scenario, as recognized by the author himself, is not realistic because it requires impossible expenditures, considering the state of Ukraine's economy, and excessive time. At the same time, one of the main arguments is not factored in - the impossibility of building a testing range for nuclear explosions on the territory of Ukraine, or arranging such tests in other countries.

The second scenario is also baseless. Taking into account the current state of relations with Russia and its desire to strip Ukraine of the nuclear potential at any cost, it is obvious that Moscow could agree to such a scenario only on condition of a close political and military union [and] changes in the status of strategic nuclear forces on the territory of Ukraine.

The two proposed scenarios contradict Ukraine's official course: the intention to become a non-nuclear state and not to participate in military alliances, as proclaimed in the Declaration on State Sovereignty of Ukraine and confirmed by the Statement of the Verkhovna Rada of October 24, 1991 and the Resolution of the Verkhovna Rada of April 9, 1992.

2. Regarding the approaches to the START-1 and the Lisbon Protocol, the author also analyzes two potential scenarios: Ukraine, first of all (in both scenarios), declares itself a nuclear state, then, under the first scenario - ratifies the START-1 and the Lisbon Protocol, but with numerous reservations (delays joining the NPT until 1995; signs a memorandum with the four nuclear states of the CIS on allocating limits and restrictions under the START-1; ratifies the Minsk agreement on the status of Strategic Nuclear Forces; concludes a bilateral agreement with Russia on a comprehensive solution of military-technical and military-economic issues), under the second - does not ratify START-1 and adopts a decision on the future of the nuclear missile weapons on the basis of bilateral and multilateral agreements.

The author does not provide a detailed analysis of these scenarios; moreover, he does not even attempt to touch upon the possible consequences of their adoption by

Ukraine and a reaction in the world to such actions, therefore the approach to problems is limited to uncertain academic dimensions that are very removed from reality.

3. In our opinion, the author's proposals for the use of space by creating a national space orbital group of dual-use (economic and military) deserve attention. However, it should be taken into account that at the moment, Russia's activity in space, especially in its military dimensions, is very limited (there is not much to divide), and moreover, Russia requires significantly more satellites, land-based networks, etc., than Ukraine does. This has to be considered when deciding the issues of mutual funding.

4. Concerning the author's proposals on the problems connected to the Black Sea Fleet. Some ideas, despite their attractiveness from economic and, perhaps, military perspectives, do not coalesce with the position of the leadership of Ukraine, and in a number of instances do not serve the country's interests. On the other hand, the possibility of leasing out certain premises and even bases to Russia and "package" solutions are currently developed in detail by the state delegation of Ukraine in negotiations with Russia.

With respect

First Deputy Minister of
Foreign Affairs of Ukraine M.P. Makarevych